

SV4BP_VCS2 VÝCHOVA VE VOLNÉM ČASE 2 (seminář)

**Metodika volnočasových aktivit
II. ročník podzimní/ jarní semestr 2015/16**

Způsob zakončení: zápočet

Vyučující: Mgr. et Mgr. Markéta Sedláková

Kontakt na vyučujícího: Katedra sociální pedagogiky PdF MU,
e-mail: 252937@ped.muni.cz

Prerekvizity předmětu:

Předpokladem úspěšného zvládnutí předmětu je aktivní plnění konkrétních požadavků na práci studenta v semináři (řešení odborných témat zadaných pro seminární úkoly). Seminář úzce souvisí s předměty: SV4BP_VCS1 Výchova ve volném čase 1 - Teorie a metodika her a SV4BP_VVCP Výchova ve volném čase (přednáška). U studenta/-tky předpokládáme schopnost kultivovaného vystupování před spolužáky, schopnost organizace skupiny, dovednost jasně a logicky vysvětlit pracovní postup představované činnosti, schopnost zpracovat elektronické podklady (metodické listy) na didakticky propracované úrovni. Případné vystoupení studenta/ tky před skupinou musí být didakticky propracované i s využitím dostupných pomůcek audiovizuální techniky. Nezbytná je i schopnost sebereflexe, přijímat zpětnou vazbu ostatních studentů, odborně a smysluplně reagovat na podněty a připomínky kolegů v rámci zadaného úkolu.

Organizace seminářů:

Všechna předepsaná seminární cvičení jsou pro studenty závazná. Účast v seminářích je na rozdíl od přednášek povinná. Případná absence musí být vyučujícímu nahlášena předem (tj. před začátkem semináře) osobně nebo mailem. Student se omlouvá pouze v závažných případech (nemoc apod.). Kolize s jinými výukovými povinnostmi, prací apod. nejsou důvodem absence. Veškerá absence studentů musí být hlášena na studijním oddělení, podle pravidel, která jsou uvedena ve studijním a zkušebním řádu (čl 16, odst. 5). Vyučující akceptuje absenci pouze v jedné výukové jednotce bez potvrzení od lékaře.

Participace na semináři je aktivní, tzn., že studenti se připravují na každé setkání podle předem daného rozpisu nebo instrukcí vyučující a časového harmonogramu. Student/ka, který měl/a dle časového rozpisu plánované vystoupení (prezentaci, řízení diskuse apod.) a nemůže-li se např. z vážných zdravotních důvodů semináře účastnit, je povinen zajistit adekvátní náhradu, např. oslovil svého kolegu/kolegyni, který je mimo časový harmonogram. Není-li student/ka adekvátně připraven/a na své seminární vystoupení, je na jeho výkon nahlíženo jako na neúčast a bude vyžádána náhradní práce.

Zadaný úkol pak student/ka odevzdá v písemné podobě dle instrukcí vyučující do IS.

Cíl semináře:

Smyslem seminárních cvičení je seznámit studenty s rozmanitou škálou volnočasových aktivit na principu vzájemného obohacování, a to primárně s ohledem na jejich metodickou přípravu, která reflektuje charakter činnosti, věk účastníků, obtížnost, prostorové uspořádání atd. V realitě, ale i při nácviku je nutné mít na zřeteli specifika zájmových činností jako je dobrovolnost, nehomogenní složení skupiny, menší počet účastníků, rozdílné cíle, specifické časové a materiální možnosti, odlišná kvalifikace a přístup vedoucího. Cílem semináře není představit studentům princip her a jejich varianty.

Praktické zadání seminárních aktivit/ úkolů:

Každá aktivita musí mít jasně formulovaný cíl (čeho chceme dosáhnout). Tento cíl by v sobě měl zahrnovat vždy oba aspekty – vzdělávací a výchovný. Tyto aspekty ale nemusí být vždy v rovnováze. Některé aktivity mohou být zaměřeny spíše na osvojení znalostí, dovedností a vědomostí, jiné na vytvoření, případně upevnění vzájemných vztahů nebo na zdokonalení osobních charakterových vlastností účastníků. Důležité je, aby oba aspekty byly zohledněny.

Každý student/tka písemně vypracuje čtvrtletní plán aktivit (= 10 setkání), které si vybere dle zaměření z nabízeného seznamu. Dále písemně vypracuje 10 metodických listů ke zvoleným volnočasovým aktivitám a jednu aktivitu představí názorně spolužákům v semináři. Podmínkou udělení zápočtu je tedy vypracování a odevzdání plánu volnočasových činností (10 setkání = 10 metodických listů, **5 listů odevzdat do 18. 12. 2017 a zbylých 5 listů do 15. 1. 2018**) a jejich metodického zpracování (metodický list – viz vzor v moodlince, popř. i jiné zpracování reflektující všechny body realizace); praktická realizace aktivity v semináři s důrazem na kvalitu metodického provedení. **Nedodržení stanovených termínů je důvodem k neudělení zápočtu.**

Pokyny k přípravě činností/ aktivit:

- Student/ka si zvolí tematický okruh, kterému se bude na semináři i v písemném zpracování věnovat.
- Student/ka si stanoví věkovou skupinu (pokud není skupina dopředu určena), pro kterou je aktivita určena; vytyčí si cíl a úkoly, ke kterým by měla činnost směřovat. Zvolí metodu.
- Vypracuje metodický postup pro realizaci s danou věkovou skupinou (za využití nákresů, didaktických pomůcek apod.) **včetně motivace!**
- Podle metodického listu (odevzdat do moodlinky včetně veškeré fotodokumentace a prezentace použité na semináři) provede realizaci činnosti v semináři se spolužáky.
- Provede sebereflexi úskalí a chyb ve zpracování a realizaci.

Výstupy ze semináře:

- o Na konci semináře bude student/ka schopen vést volnočasovou aktivitu pro libovolnou cílovou skupinu. Student/ka bude mít možnost srovnávat na semináři reflektované realizace s vlastním vystoupením.
- o Na konci tohoto kurzu bude student/ka schopen/a charakterizovat jednotlivé volnočasové aktivity a určit jejich (ne)vhodnost pro danou cílovou skupinu.
- o Student/ka se v semináři seznámí s aktivitami, které sám/a nikdy nerealizoval/a a budou pro něj/ni obohacující v rámci i další profesní praxe. Kromě toho se studenti/ky seznámí s novými technikami práce a materiály či nástroji.
- o Studenti/ky se na semináři naučí vytvářet varianty jednotlivých aktivit a tak zapojí do svých činností i tvořivé myšlení, které je nutné při práci s lidmi v jejich volném čase.
- o Studenti by měli v průběhu semináře získat dovednost kriticky hodnotit objektivní realitu a adekvátně argumentovat. Studenti poznají a prakticky vyzkouší různé varianty zpětné vazby, kterou se naučí ovládat především v její popisné/ konkrétní formě.

Tematické okruhy volnočasových činností/ aktivit/ úkolů:

1. **Sportovní aktivity** (student/ka má za úkol zpracovat metodiku sportovních aktivit, které jsou něčím zajímavé a netradiční. Lze vytvořit návrh různých aktivit nebo rozvoj jedné sportovní aktivity).
2. **Výtvarné činnosti** (student/ka má za úkol zpracovat metodiku výtvarných činností, které jsou něčím zajímavé a netradiční. Důraz klademe hlavně na nové výtvarné techniky či nové výtvarné materiály. V metodických listech je nutné zohlednit věk účastníků a zákonitosti jejich psychického vývoje).
3. **Činnosti spojené se zpracováváním papíru** (student/ka má za úkol zpracovat metodiku činností, které využívají jako hlavní pracovní materiál papír v nejrůznějších jeho podobách. Důraz klademe hlavně na nové výtvarné techniky či nové výtvarné materiály. V metodických listech je nutné zohlednit věk účastníků a zákonitosti jejich psychického vývoje).
4. **Technické/ rukodělné aktivity** (student/ka má za úkol zpracovat metodiku rukodělných aktivit, které jsou něčím zajímavé a netradiční. V metodických listech je nutné zohlednit věk účastníků a zákonitosti jejich psychického vývoje).
5. **Kulturní/ umělecké činnosti** (foto, video, zpěv, tanec: student/ka má za úkol zpracovat metodiku uměleckých činností, které jsou něčím zajímavé, netradiční a mohly by ostatní spolužáky obohatit).
6. **Činnosti směřující k rozvoji tvořivosti** (student/ka má za úkol zpracovat metodiku činností, které směřují k rozvoji tvořivosti, je žádoucí a možné využít různých multimediálních nástrojů. V metodických listech je nutné zohlednit věk účastníků a zákonitosti jejich psychického vývoje).
7. **Terapeutické aktivity** (arteterapie, muzikoterapie, ergoterapi, atd.: student/ka má za úkol zpracovat metodiku aktivit, které jsou terapeutického charakteru. Součástí úkolu je vysvětlit a popsat terapeutickou složku činnosti).
8. **Aktivizace seniorů, volnočasové činnosti pro seniory** (student/ka má za úkol zpracovat metodiku specifických aktivit pro seniory, je nutné zohlednit a na semináři představit zákonitosti vývojové psychologie této sociální skupiny).
9. **Aktivity s tematikou globálního rozvojového vzdělávání/ ekologické aktivity** (student/ka má za úkol zpracovat metodiku činností směřujících k tématům GRV, pro tento úkol je vhodné využít/ recyklovat předměty denní potřeby atd.)
10. **Volnočasové aktivity zaměřené na nejrůznější zvyky a tradice** (student/ka má za úkol zpracovat metodiku aktivit, které jsou tematicky zaměřené na nejrůznější svátky v průběhu roku a s nimi spojenými tradicemi a zvyky. V metodických listech je nutné zohlednit věk účastníků a zákonitosti jejich psychického vývoje).
11. **„Vaření“/ aktivity využívající potravin jako základních materiálů pro realizaci** (student/ka má za úkol zpracovat metodiku činností spojených s kulinářským uměním, tzn. příprava pokrmů a pochutin, popř. spojených s myšlenkou, že základním materiálem pro realizaci činnosti jsou potraviny. Pro tento úkol je zásadní využít minimálních finančních nákladů. Na jednu aktivitu je povoleno využít ingrediencí max. za 30 Kč/ osobu).

Další možnosti: v případě zvýšené absence či nepřipravené realizace činnosti/ aktivity na semináři

12. **Návrh volnočasového zařízení** (student/ka zpracuje návrh podoby volnočasového zařízení, které v ČR zatím neexistuje či není dostupné v určitém regionu, kde jej navrhuje. Návrh bude obsahovat: cílové zaměření zařízení, cílovou skupinu, specifikaci zaměstnanců a motivaci pro jeho existenci, dále bude projekt zařízení obsahovat: zájmové sekce, tvůrčí týmy, prostorové zajištění, pravidla chování v zařízení atd.).